Mihail Jora

(Daniela Caraman Fotea, 16 martie 2009)

O dată consumat actul constituirii ORCHESTREI ACADEMICE Radio, 30 noiembrie 1929, la ideea și sub conducerea lui MIHAIL JORA, s-a pus în mișcare mecanismul complex al derulării unor stagiuni pe care instituția îl cultivă și astăzi – onorant, cu știință a manageriatului modern – rostesc în context numele directorului Nicolae Costin.

Aportul eminentului muzician care a fost MIHAIL JORA fusese hotărâtor pentru personalizarea demersului artistic. Jora avea practica șefului de orchestră, dirijase mai mulți ani Filarmonica. La Radio devenise omniprezent în varii ipostaze: pianist, compozitor, secretar muzical, director muzical, de programe. Avea o energie excentrică; a încercat să evite subordonarea valorii de către util, în opoziție cu obtuzitatea administrației.

Prin strădania sa orchestra ajunsese la formula de componență clasică.

La 11 februarie 1932 se inaugura și noul studio Radio, dotat cu pian Stenway, de concert. Ca atare, secondat de Theodor Rogalski și italianul Carlo Brunetti, în dirijat, Jora a conceput programe de substanță: ciclul Istoria simfoniei de pildă, cu lucrări din Școala de la Menheim, la opusuri beethoveniene. În 1932, tânăra orchestră Radio a interpretat oratoriile Creațiunea de Haydn și Messias de Haendel, cu participarea corului Carmen și aleasă garnitură de vocaliști (între care și George Folescu).

Cunoscând preferința publicului pentru un repertoriu audiat anterior, Jora fixa programele de concert în special pe lucrările clasicismului vienez – Haydn, Mozart, Beethoven. S-a străduit a atenua diversitatea dintre gustul publicului și inovația componistică. Prin abordarea lucrărilor lui Silvestri, Lipatti, Paul Constantinescu inaugura o epocă fastă pentru creația națională. În 1931, cele 67 de concerte susținute au prezentat 37 de prime audiții românești. Presa vremii consemna: „...urmând exemplul Orchestrei Radio, Filarmonica introduce în fiecare program o piesă românească...”. Ce vremuri...

Jora a mizat și pe impactul repertoriului liric asupra publicului; în 1932 s-au transmis din studio 9 opere și 27 de operete (din care 12 românești...). Printre soliștii concertelor, Emilia Guțianu, Valentina Crețoiu, Goangă, Șerban Tassian, Edgar Iastrty, flautistul Vasile Jianu, pianistele Cella Delavrancea, Lisette Georgescu, violonistul Constantin Bobescu și mulți alții. Melomanul vine la concert pentru a asculta muzica dar și pentru a **vedea** interpretul.

Tot Mihail Jora a avut inițiativa relațiilor muzicale internaționale – înscrierea în Uniunea Europeană de radio. Grație virtuozității orchestrei, transmisiunile din studio făceau față exigențelor occidentului. Orchestra Radio era recunoscută drept cel mai bun ansamblu muzical după Filarmonică (care număra însă, peste 60 de ani de practică).

Grație lui Jora, varietatea repertoriului fusese extinsă pe majoritatea epocilor istoriei muzicii, în stagiuni figurând chiar și muzica secolului 20, abia început.

Contractul „radiofonic” oficial al lui Jora nu avea să dureze însă decât 5 ani... Structurile administrative îl înlătură pe muzician, pe omul de cultură, prin șicane penibile și umilitoare. Artistul a câștigat procesul intentat instituției, la care nu a mai revenit însă decât sporadic, în calitate de colaborator.

Instrumentiștii nu l-a uitat. Într-o scrisoare adresată maestrului se scria: ...” Orchestra Radio se consideră opera străduințelor dumneavoastră; s-a născut, a crescut sub îngrijirea caldă a sufletului dumneavoastră de artist adevărat...”

MIHAIL JORA a fost un CORIFEU. Avea să devină creatorul portofoliului național de balet și lied.

Primul capitol al istoriei Orchestrei simfonice Radio a beneficiat de abnegația și pasiunea lui.